

Cauterəa mala Buləs aban ká a ban **AMƏ KOLOSI** **Məncəu**

Cauterəa mala Buləs aban ká a ban Amə Kolosi
ka, à giləi aban ká aban ikəlisiya mənana a Kolosi,
bə nggea-là a nzali Asiya Məkyauwe, mənana
dəurəo mala nzali yi kidiki a pələa 60 AD ka.
Ikəlisiya mənana a la man ngga Buləs nə mənni
dang, Abafəras na, sə acemənana nda aba nzong-
nzali ban mənana Buləs twali bəmuri nə denyi
nəi ka, kə tasə aməturo à kə pur Afisu bəa kyan
nggam. Yi Abafəras ka bə bəwaməgule na amur
aməkwadi; à bang cau male kusə pas aba mənana
yi cauterəa ka, sə yi ka, à nda atəria andə Buləs
a kurban a bakı mənana à gilə mənana yi cauterəa
ka.

Agir mana abaləi ka

Makkun1:1-8

Bealəu mala Kərəsti andə turo male1:9--2:19

Bəsa yiləmu aba Kərəsti2:20--4:6

Məsələata cau4:7-18

Makkun mala Buləs

¹ Mim Buləs, mənana mə nda mə'mishan mala
Kərəsti Yesu, nə kanı mala Bakuli ka, mim sənə
mə'eam səm Timoti, səm gilə mənana yi Cautera ka.

² Aban ká aban abwana mala Bakuli mənana a
nggea-là mala amə Kolosi, yia amə'eamrəarəu aba
Kərəsti mənana à dum nə məsəcau aban Bakuli
ka. Tár səm Bakuli bə pə wun bəwamuru andə
dərəpwala.

Yàwá andə hiwi mala Buləs

³ Aḃa hiwi ma'səm ace wun koya pwari ka, səm nggə pakki Bakuli, Tár Mətala səm Yesu Kərəsti yàwá,

⁴ acemənanana səm onghəna cè pabamuru ma'wun aḃa Kərəsti Yesu andə earcearəu ma'wun aban abwana mala Bakuli kat.

⁵ Məno yì pabamuru andə earcearəu ma'wun ngga, pur aḃa tsəkbaləu ma'wun arə agir mənana Bakuli tsəka wunì a kùli ka, mənana wu okce aḃa məsəcau mala Cau Amsəban

⁶ mana à yinanəi aban wun ngga. Mənia yì Cau Amsəban ngga, nda ban məsəe a banza kat. Nda ban pusə bealu a koya ban, kə nggaḃi do mala abwana kəla mənana nggaḃi do ma'wun, a pwari mənana wu tita o sə wu bwalta məsəcau amur bwamuru mala Bakuli ka.

⁷ Abafəras, ḃi'səm mətúró mənana səm earkiyi ace raka, nda bwa mənana nə baní sə wu kum sələe amur mənia yì bwamuru ka. Yì ka, mətúró mala Kərəsti na nə məsəcau, sə nda mənana kə bwala səm túró ace wun ngga.*

⁸ Yì dəm ngga, yì banghəna səm cè earcearəu ma'wun mənana Banghə Məfele pà wun ngga.

⁹ Acemani ka, twal a pwari mənana səm tita okce wun ngga, səm usələkiyi pək hiwi ace wun dāng. Səm nggə zəmbi Bakuli bə pà wun sələe mala sùrə gir mənana earkiyice kat ka, sə bə pà wun sələe mala Banghə andə bwalta kusə agir male kat.

¹⁰ Səm nggə pək hiwi mənia ka ace mənana bə do ma'wun gusələ Mətalabanghə, bə pwasə bumi

* **1:7 1:7** Balli gbal aḃa: Kol 4:12; Film 23.

a koya njar, nə pak koya túró məboarne. Anggo sə wu nə nggə gulo aba sùrə Bakuli pepè.

¹¹ Səm nggə pakhiwi dəm ama kusə wun bə candə aba rəcandəa mala gulo male mənana karban kat ka. Anggo sə wun nə kum gandəəu abalə agirbunda kat nə munyi, sə wun nə lùmsə nə banboarnado.

¹² Ko aya pwari ka wun nə nggə pakki Tár səm Bakuli yàwá. Yì na tsəa sə wu duk abwana mənana wu kārəna wun nə kum kāmbe ma'wun aba libala atə abwana male mənana à do aba tálaban ngga.

¹³ Acemənana əmsəna səm abata parban mala Shetan,[†] sə yina nə səm aba Domurəm mala Muni mənana earikiyi ace raka,

¹⁴ mənana akmúr səm sə twalban acaubikea ma'səm ngga.[‡]

Kərəsti gulo karban kat

¹⁵ Kərəsti ka nda bwa mənana à kə səni, mana ləmdə Bakuli mənana à kə səni raka. Kaniama Bakuli nə pusə agirbunda kat ka, yì ka, ndakam atə Bakuli kəla Muna-dəmba male, sə ndanə gulo kàrmúr agir mənana kat Bakuli pusəia ka.

¹⁶ Nə baní sə Bakuli pusə koya gır mənana a kùli andəa mənana a nzali ka. Yì nə pusə agir mənana à kə sənia andəa mənana à kə sənia raka; kat andə abuno-murəm, andə adomurəm, andə amə'talanzi, andə amə bwal gara-murəm. Nə yi sə à pusə koya gır ka, sə àkə cə gulo male sə à pusəia.

[†] **1:13 1:13** əmsəna səm abata parban mala Shetan Ko: əmsəna səm, səm purni rəcandəa mala pəndəa. [‡] **1:14 1:14** Balli gbal aba: Afi 1:7,8.

17 Kaniama à nè pusə koya gır ka ndakam, sə yì nè bwal agir mənana à pusəia ka a banbwáná.

18 Kərəsti dəm ngga nda múr aməkpate, yia amənana à nda ka nggūrəi ka. Yì ka, nda tər bəsa yiləmu mala aməkpate. Yì nda mədəmba loapi bəmbe, ace mənana aba ko man kat ka bə do nda mənana a dəmba amur agir kat ka.Š

19 Acemani ka, Bakuli aba pa male kat ka, banboari wi bə ləmdə rəi aba Muni,*

20 sə nə ban Muni ka bə giləki tərəu mala agirbunda kat andəi. Nə nkila mala Muni mənana sukki amur nggun-gangndəi ka, yina nə dorəpwala, ace mənana agir mana kat a kùli andəa mənana a nzali ka, à nè nyesəia aban Bakuli.†

21 Didyal ka wu cambi Bakuli zak. Wu duk abiubura mala Bakuli abalə adenyicau ma'wun, mana wu ləmdəi nə atúró bealbikea ma'wun ngga.

22 Sə adyan ngga, Bakuli nyesəna wun aba dotarəu andəi, nə lú mala Kərəsti aba nggūrəi mala bwapəndəa. Nyesə wun ace mənana bə pələ wun, bə wu duk abwana ace Bakuli, amə dʋwanyicau-arəŭ a səne male,‡ abwana mənana à pà nə tsəkia wia kún raka.

23 Səama duməna púp wun nə lidəmba nə earnə mənə yì məsəcau ka, andə tamsə kusə wun kàngkàng amurí. Wu kəa tusə kusə wun arə

Š **1:18 1:18** Balli gbal aba: Afi 1:22,23; 4:15. * **1:19 1:19** Ko: *Bakuli ka eare male na bə nyɨng pa male kat kəla Bakuli bə do aba Muni.* † **1:20 1:20** Balli gbal aba: Afi 2:16. ‡ **1:22 1:22** *ace mənana bə pələ wun, bə wu duk abwana ace Bakuli, amə dʋwanyicau-arəŭ a səne male* Ko: <<sə earənə wun bə wu came a bədəmbi kəla abwana male, amə dʋwanyicau-arəŭ.>>

tsəkbaləu mənana wu oè aba Cau Amsəban ngga dğang. Mənia yì Cau Amsəban ngga à haməna nəi a koya bum-ban a banza, sə àkə cè sə mim Buləs ka, ən duk guro mala Bakuli, ace hamnəi.

Túró mala Buləs ace aməkpata Yesu

²⁴ Sə ado ka ban kə boaram arə tanni mənana ən nggə nu ace wun ngga. Acemənana aba tanni mem a nggürəu ka, mə nda ban bariki mə lùmsəkún gir mənana uəo aba tanni mala Kərəsti ace nggürəi, yì aməkpate.

²⁵ Bakuli tsəngğənami a buam bən pakki ikəlisiya, yia aməkpata Yesu túró, mə nggə hamnə cau male kat aban wun.

²⁶ Mənia yì cau ka à səmbərəcə arə apələa bara-bara andə anza mənə à kutikina ka, sə adyan ngga à pusəni aban abwana mala Bakuli, bəà sələcə.

²⁷ Bakuli earnace bə abwana male sələcə gulo andə kume mana aba mənia yì cau-ba-səmbərəa, mənana ndanəi ace abwana mana amə Yahudi na raka.§ Sə mənia yì cau-ba-səmbərəa ka nda mənana ama: Kərəsti mənana do abalə wun ngga, nda tsəkbaləu ma'wun mala kum kāmbe aba gulo mala Bakuli.

²⁸ Nda gırnı sə səm nggə banggi abwana cau mala Kərəsti, səm nggə nunkir koyan ngga. Səm nggə kani koyan ngga nə sələcə mənana kat Bakuli pa səm ngga. Səm nggə earce ama səm nə yinəia a bədəm Bakuli kəla abwana mənana à lùmsənə aba do malea andə Kərəsti ka.

§ 1:27 1:27 *abwana mana amə Yahudi na raka.* Ko: abwapəndəa mala anzali banza ka.

29 Acemani ka ən nggə paktúró, ən nggə bariiki kèrkér, nə gūlì arə rəcandəa mægule mala Kərəsti mənana pàkkiyi túró abaləam ngga.

2

¹ Ən nggə earce bə wu súrə ulang tanni mənana ən nggə tanni ace wun, andə aməkpata Yesu mənana a Lawodisi, andə aməkpata Yesu mənana kat à malaká sənam à súrəm raka.

² Ən nggə pak mənìa ace mənana bəà kum bəkbabum, sə bəà duk mwashat aba earcearəu. Ən nggə earce nəma bəà kum lùmsəo mala bəbumcandəa ama à bwalənata kàné mala Bəkuli mana səmbərəce didyal ka, yi Kərəsti nə bəmürì.

³ Aba Kərəsti sə gəna mala sələe andə súrəe mala Bəkuli kat səmbərəa.

⁴ Ən nggə na wun mənìa yi cau ka ace mənana kəbwa bə kəa swarki wun nə kunboarna dāng.

⁵ Ko bə do ama ən pa atə wun aba nggürəu raka, mə nda atə wun aba bangɲo. Sə ban kə boaram arə gya a tərəu ma'wun, andə came mala pəbamuru ma'wun nə rəcandəa aban Kərəsti.

Kum-bamuru andə bəsa yiləmu aba Kərəsti

⁶ Sə adyan ngga, kəla mənana wu anghəna Kərəsti Yesu, duməna mətala wun ngga, wu lidəmba nə kpate.

⁷ Nlerə wun bə ko aba Kərəsti, sə bə duk kusəba mala do ma'wun. Bə pəbamuru ma'wun kum rəcandəa kəla mənana à kania wun ngga, sə wu lùmsə nə pak yàwá.

⁸ Wu kəa eari kəbwa bə swarki wun nə amakgır amur sūrəə male məlime mana bəkə məboarne pə kəm abaləi raka. Ulang mənə yì amakgır ka à kə pur aba kanigır mana à kumi a bu bwapəndəa, andə abanghəo mala bəanza man, mənana mala Kərəsti na raka.

⁹ Acemənana lùmsəo mala Bakuli kat aba nggūrəu ka, aba Kərəsti sə pa.

¹⁰ Sə wun gbal ka, wu lùmsənə ace dotarəu ma'wun wunəa Kərəsti, yì bwa mənana nda amur amə'yálmúrū andə amə-gara kat ka.

¹¹ Kərəsti gbal ka twaləna wun bealu mala caubikea, kəla mənana kasə-batau pusə nggū arə nggūrəu ka.

¹² Wun ngga, à oasəna wun a bembə wunəa Kərəsti nə batisəma mənana à pakka wun ngga, sə aba batisəma dəm ngga à loasəna wun aba bəsa yiləmu, nə gūlì ma'wun arə rəcandəa mala Bakuli mənana loasə Kərəsti a bembə ka.*

¹³ Didyal ka, wu wú atəcau mala acaubikea ma'wun, andə abealu mala caubikea ma'wun mənana à gau wun wunəia raka.† Sə adyan ngga Bakuli pana wun yiləmu aba Kərəsti, lang yì twala səm ban acaubikea ma'səm kat ka.‡

¹⁴ Yi panzəki bashi mənana à giləi amur səm ngga; yì kasəki kat andə anzongcau mala nggur-cau mənana à bwal səm nəi ka; twalia umnəia kya

* **2:12 2:12** Balli gbal aba: Rom 6:4. † **2:13 2:13** Didyal ka, wu wú atəcau mala acaubikea ma'wun, andə abealu mala caubikea ma'wun mənana à gau wun wunəia raka. Ko: <<Didyal ka, wu nda ka lú acemənana wu nda abalə acaubikea, sə wu nda ka bwanə mala Bakuli dang.>> ‡ **2:13 2:13** Balli gbal aba: Afi 2:1-5.

gbállia a nggun-gangndəi. §

¹⁵ Yi ak agirbura mala amurəma andə arəcandəa mala abangno. Pea wia kəsəkya a banfana bwāng, nə limurəm male amúrià amur nggun-gangndəi.

¹⁶ Acemani ka, wu kəa eari kəbwa bə tsəka wun nzongcau amur agir mənana wun nə li ko wun nə nu ka, ko amur cau mala pakki alamsan mala abea kunacau, ko mala came mala bəsa zongno, ko mala Pwari Sabbath dāng.*

¹⁷ Amənia yì agir ka, ayiləmi agir məbafoe mənana à nda rə yiu ka nda. Sə Kərəsti nə nggearəi ka nda kə bəfoe.

¹⁸ Wu kəa eare bə kə bwa mə'earce pàkkiagir nyesəmuru mə'nyirì† andə məperi aban aməturonjar nyesəce wun bə‡ nə nacau gula ama səna na sən amur amənia yì agir ka dāng. Acau mala bwa kəla mənə ka aməbane na, acemənana yì ka, lumsə nə twəlbamúrû, sə denyicau male ka, mala earce gîr mala bamúrî na.

¹⁹ Mənia yì bwa ka pa dəm aba kpapi andə Kərəsti, mənana nda mur nggūrəu kat, yia aməkpata Yesu ka dāng. Acemənana Kərəsti ka nda kùr mūr aməkpate a banbwáná, kəla mənana mazo kpakəri amú ka. Kə linəia, à kə gulo aba

§ **2:14 2:14** Balli gbal aba: Afi 2:15. * **2:16 2:16** Balli gbal aba: Rom 14:1-6. † **2:18 2:18** mə'earce pàkkiagir nyesəmuru mə'nyirì: Ko <<bwa mənana cam kingging nə kanigir ama bwa nə kum nyesəmuru nə binəi bamúrî do aba bəlkya andə banboarnado ka.>> ‡ **2:18 2:18** Ko <<Wu bürəce abwana mənana à kə na wun ama Bakuli nə basha wun ace mənana wu kə kpata pàkkiagir malea mala nyesəmuru mə'nyirì andə peri aban aməturonjar raka.>>

rəcandəa mala Bakuli. §

²⁰ Wun ngga, wu wuna wunəa Kərəsti sə à panzəna wun a bu rəcandəa mala abangho mala mənəia yì banza ka. Sə ace mana sə wu kə dukdo kəla weama wu nda ka mala banza ka? Man tsəa sə wu kə kpata anzongcau mala aməbanza mənana ama:

²¹ <<Kəa bwal man dāng. Kəa ok mənəo a lasəo dāng. Kəa je amənəia ka dāng?>>

²² A'ulang amənəia yì anggurcau ka, kə akanigir mala bwapəndəa na amur agir mənana, aba pak túró nəia ka, à pà nè sau dāng à nè kidiki ka.

²³ A'ulang anggurcau man ngga à ləmdəa kəla sələe na abaləia, acemənana à kə earce ama bwa bə oasə bamúri abaləia bə peri aban aməturonjar, bə binəi bamúri do aba bəlkya andə banboarnado, sə bə pe nggūrəi tanni. Səa ma amənəo ka à pà nè tsək bwa nə limurəm amur asuno məbane mala nggūrəi dāng.

3

Do bəsa yiləmu

¹ Acemənana à loasəna wun nə bəsa yiləmu aba Kərəsti ka, wu tsək babum wun arə agir mənana a kùli, aban mənana Kərəsti dukam abuno gulo a bù-məli mala Bakuli ka.

² Bə denyicau ma'wun bə o amur agir mənana a kùli ka, bə kəa nyare amur agir mənana a nzali ka dāng.

§ 2:19 2:19 Balli gbal aba: Afi 4:16.

³ Acemənana wun ngga, wu wunî dobanza man, sə məsərə yiləmi wun ngga à səmbərəni atà Kərəsti aban Bakuli.

⁴ Sə bə Kərəsti mənana nda tər bəsa yiləmu ma'wun, yi pusəna rəi aban banza kat ka, wun gbal ka wu nə yia pusə rə wun aba gulo male.

⁵ Ace mani ka, wu wal-lú koya beal wun mala pakki agirbana mala banza. Yi abealu kidi ki mala nongginə rəarəu, andə do-pəndəkya, andə nshawari, andə suno məbane, andə shamgir mala bwa (acemənana shamgir mala bwa ka bə njar mala peri atà nkul na).

⁶ Ace amənia yi acaubikea ka sə bumlulla mala Bakuli nə yia suləo amur amə'murcandəa.

⁷ Aba do ma'wun mala gyata banza didyal ka wu pakkina amənia yi agir ka.

⁸ Sə adyan ngga duməna púp wu nə bwaki bu wun arə agir kəla amənia ka: bumlulla, sə bumkpəmna, sə bwashiri bə, sə nacau kidi ki bwa, andə naki acaubana.

⁹ Wu kəa nea rə wun nyir dang, acemənana wu swərəna beal wun mə'e andə atúró bealbikea male*

¹⁰ sə wu twaləna bealu mala bəsa bwa. Mənia ka nda bəsa bealu, mana Bakuli pusəi ka. Yi ka nda rə pak túró nə tsək mənia yi bəsa bealu ma'wun ngga bə lidəmba nə pələ bəshe a koya pwari, ace ká twal ulang male yi bealu, ace mənana bə wu súrəi pepə ka.†

¹¹ Aba mənia yi bəsa yiləmu ka, gakitacau pà kəm dəm dang ama mənia ka bwa Yahudi na, sə

* **3:9 3:9** Balli gbal aba: Afi 4:22. † **3:10 3:10** Balli gbal aba: Tite 1:26; Afi 4:24.

mənia ka bwa be nzali na, mənia ka kasə bate, sə mənia ka kasə bate dāng. Kə cau pà kàm dəm ama mənia ka sūrəgir dāng, ko mənia ka bwa kúndāngna na, ko man ngga guro na, ko məno ka ndanə do-bamuri ka dāng. Kərəsti ka nda komana le ka, sə nda mənana do a babum səm kat ka.

¹² ‡Sə acemənana Bakuli tarnà wun bə wu duk abwana male mənana kə earcea ka, wu twal bealu mala sən məsəswatər, andə pəməboarne, andə nyesəbamuru, andə doḃubḃuka, sə munyi.

¹³ Wu kə twalban abwarkio mala rəarə wun nə gandərəu, sə wu kə twali koyana mənana pakka wun məbane ka banì. Wu denyi ama Mətalabangḡo twala wun banì, sə ace mani ka duməna wun púp wun nə twalia rə wun banì. §

¹⁴ Sə mənana kərmuria kat ka nda, wu lùmsə nə earcearəu, acemənana earcearəu na kùr ko-mana kat ka arəarəia aba lùmsəo mala dotarəu məboarne.

¹⁵ Sə wu nying dorəpwala mənana pur nəban Kərəsti ka, bə ak babum wun. Acemənana kəla nggūrəu mə'mwashati ka, à tunə wun ace dorəpwala. Koya pwari ka wu kə pak yàwá.

¹⁶ Bə cau mala Kərəsti, nə boaro male kat ka, lùmsə denyicau ma'wun. Wu kə kania rə wun gir sə wu kwarkir rəarə wun, nə sələe mənana kat Kərəsti pa səm ngga. Wu kə tuka anggyal bʷangəsə Bakuli, andə anggyal gusələ Bakuli, andə anggyal bək abwana aba bangḡo, nə babum pak yàwá aban Bakuli.*

‡ **3:12 3:12** Balli gbal aba: Afi 4:2. § **3:13 3:13** Balli gbal aba: Afi 4:32. * **3:16 3:16** Balli gbal aba: Afi 5:19,20.

17 Sə bə̌ mana kat wun nə̌ pa, ko wun nə̌ na ka, wu pè nə̌ denyicau ama wu nda ban pe kəla amə'nakún Mətalabangŋo Yesu, wu kə pakki Tár səm Bakuli yàwá nə̌ bani yì Kərəsti.

*Anzongcau ace dobala
mala aməkwadĩ*

18 Wun amā-bala ka, wu nyesə mur wun abata abura wun, kəla mənana boaro aməkwadĩ Mətalabangŋo bəa pak ka.†

19 Wun aburana, wu earce amālá wun, wu kəa wu pekia dang.‡

20 Wun amuna ka, wu okĩ aməbəl wun, acemənana mənia ka kə pwasəbum Mətalabangŋo.§

21 Wun atárrú, wu kəa wu soaki babum amuna wun dang, bəa a na raka wu nə̌ bungi babumia.*

22 †Wun aguro ka, wu okĩ amətala-bala ma'wun a banza aba koya gir wu nə̌ pak kat ka. Wu bariki wu pak túró mənana nə̌ pwasə bumia koya pwari ka. Wu kəa pe acemənana à nda ban sən wun ngga dang, wu pakkia wia túró nə̌ babum mwashat ace pagulo aban andə banggi Mətalabangŋo.

23 Bə̌ mana wu pakkiyi ka, wu pak túrè nə̌ babum wun kat kəla Mətalabangŋo na wu pakkiyi wi ka, bwapəndəa na dang.

24 Wu kə denyi ama tangnakusəu mənana Mətalabangŋo nə̌ pa wun ngga nda libala, sə̌

† **3:18 3:18** Balli gbal aba: Afi 5:22; 1Bit 3:1. ‡ **3:19 3:19** Balli gbal aba: Afi 5:25; 1Bit 3:7. § **3:20 3:20** Balli gbal aba: Afi 6:1. * **3:21 3:21** Balli gbal aba: Afi 6:4. † **3:22 3:22** Balli gbal aba: Afi 6:5-8.

mətala-bala mənana wu pakkiyi wi túró ka, Kərəsti na.

²⁵ Sə bə wu kə pak túró bealbikea ka, à nə mbwe wun nə tangnakusəu məkwanbanì. Acemənana bashi mala Bakuli aban abwana kat ka, mə'mwashati na‡.§

4

Akwarkiru

¹ Wun amətala-bala, wu bwal aguro ma'wun nə məsəcau, wu kə pakkia wia məboarne. Wu denyi ama wun gbal ka wu ndanə mətala-bala akanó a kùli.*

² Wu pa bamur rə wun arə pak hiwi, sə aba pe ka wu dum nə kwaro mala dəmbu andə babum mala pak yàwá aban Bakuli.

³ Wu pakka səm hiwi gbal ama bə Bakuli pa səm dəmbəu mala bang cau male, bə səm hamnə cau-ba-səmbərəa male mənana amur Kərəsti ka. Àkə ce mənìa yì cau ka, sə mə nda a ndàkurban ado.

⁴ Wu pak hiwi ama, mə hamnə mənìa yì cau ka puret-puret, kəla mənana boaro mə hamnəi ka.

⁵ Wu dum nə kwaro a do ma'wun abalə abwana mənana à ak Cau Amsəban raka, sə koya dəmbəu mənana wu kum ngga, wu kəa kidiki ce bə dang.†

⁶ Cau mənana nə puro a kun wun ngga, bə pa aba bubbuka mala denyi nə bwa, sə bə boari bwapəndəa o, ace mənana anggo sə wu nə sùrə

‡ 3:25 3:25 Ko: <<Bakuli ka kə ləmdə tərban dang.>> § 3:25 3:25

Balli gbal aba: Nggur 10:17; Afi 6:9. * 4:1 4:1 Balli gbal aba: Afi 6:9. † 4:5 4:5 Balli gbal aba: Afi 5:16.

lang sə wu nə pələi koyan ngga cau, mana bəa dī wun ngga.

Masələata akwarkiru andə amakkun mala Buləs

⁷ Gyajam məboarne ma'səm Tikikus nə bəla wun ce gır mənana mə nda abaləi ka kat. Yī ka, mə'eamrəarəu məbafoe na aba tūró, bwa na mənana à nə gūlī arəi ka, sə bi'səm guro na aba tūró mala Mətalabangjo.‡

⁸ Ən tasəi aban wun, ace mənana bə na wun gır mənana səm nggə pak kani ka, sə bə bak babum wun.

⁹ Ndyə dəm ən nggə tasə Onisəmu ka. Yī gbal ka, mə'eamrəarəu məbafoe na mənana à nə gūlī arəi ka, nggearə yī ka, kə bwa ma'wun na. Yī andə Tikikus ka à nə bangga wun gır mənana kat kə kumban kani ka.§

¹⁰ Aristakus mənana nda kani atəm a ndəkurban ngga, kə makka wun kun, anggo gbal sə Markus mənana kəa mwashat andə Barnabas ka, kə makka wun kun. Kəla mənana à bangjəna wun cau amurí yī Markus ka, bə yina ka wu gingsəi caca.*

¹¹ Yesu mənana à tunəki ama Yustus ka, kə makka wun kún gbal. Kə amənia yī aburana ka, à nda ka amə Yahudi abalə abeam amətúró ace Domurəm mala Bakuli. À bak babumam nə rəcandəa.

¹² Abafəras, mənana bi'wun na aba dotarəu mala amə'eamrəarəu a akana aban wun, sə dəm

‡ **4:7 4:7** Balli gbal aba: Atúró 20:4; Afi 6:21-22; 2Tim 4:12. § **4:9**

4:9 Balli gbal aba: Film 10-12. * **4:10 4:10** Balli gbal aba: Atúró 12:12,25; 13:13; 15:37-39; 19:29; 27:2; Film 24.

ngga guro mala Kərəsti Yesu na ka, kə makka wun kún. Ko aya pwari ka kə pak hiwi ace wun nə məsəcau, kə zəmbi Bakuli bə pa wun rəcandəa, sə bə wu lümsə nə məsəkang-kangɲa, mənana wu nə nggə kpata kani mala Bakuli kat ka.†

¹³ Mə nə gandə na kúni ama kə pak túró kərkər ace wun, sə ace aməkwaɖi mənana a Lawodisi andə Herapoli ka.

¹⁴ Luka, məsonzəo mənana səm earkiyi ace raka, andə Dimas, à kə makka wun kún.‡

¹⁵ Wu pa makkun mem aban amə'eamrəarəu mənana a Lawodisi ka, nggeamurəmi ka mə'nggaula səm Nimfa, andə aməkpata Yesu mənana à kə dapi a bala male ka.

¹⁶ Anzəm mənana wu balna mənia yì cauterəa ka, wu tasəia aməkpata Yesu mənana a Lawodisi ka bəa balli gbal. Sə wun gbal ka wu bal malea mənana ən giləia wia ka.

¹⁷ Sə wu banggi Arkipus mənia yì cau ka: <<Tsəkiro arə túró mənana Mətalabangɲo po ka, masələte.>>§

¹⁸ Mim Buləs, mə nda ən gilə mənia yì makkun ngga nə buam.

Wu denyi ama mə nda a ndəkurban.

Bwamuru mala Bakuli bə do atə wun.

† **4:12 4:12** Balli gbal aba: Kol 1:7; Film 23. ‡ **4:14 4:14** Balli gbal aba: 2Tim 4:10,11; Film 24. § **4:17 4:17** Balli gbal aba: Film 2.

Mbula-Bwazza
Portions of the Holy Bible in the Mbula-Bwazza
language of Nigeria

copyright © 2022 The Seed Company

Language: Mbula (Mbula-Bwazza)

Contributor: The Seed Company

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-07-12

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 10 Sep 2025 from source files dated 12 Jul 2025

dc693218-7e0b-5547-ab57-2e0275b90e93